

**Prognoza oddziaływania na środowisko
w sprawie projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
terenów położonych we wsi Psarskie**

Opracowanie:
mgr Zuzanna Bąkowska

Poznań, marzec, kwiecień, listopad 2017 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania	3
2. Podstawy formalno-prawne opracowania	3
3. Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
4. Metody pracy i materiały źródłowe	7

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu opracowania i sąsiedztwa oraz przyrodnicze powiązania z otoczeniem	11
6. Charakterystyka i stan poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań	12
6.1 Rzeźba terenu	12
6.2 Warunki geologiczno-gruntowe	12
6.3 Warunki wodne	13
6.4 Gleby	15
6.5 Szata roślinna i świat zwierzęcy	16
6.6 Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny	17

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu	21
7.1 Cel opracowania projektu planu	21
7.2 Ustalenia projektu planu	22
7.3 Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami	24
7.4 Potencjalne skutki braku realizacji ustaleń projektu planu	27
7.5 Istotne z punktu widzenia projektu planu zapisy zawarte w ustawach	28
7.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu	31
8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu, w tym:	32
8.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby	32
8.2 Oddziaływanie na warunki podłoża	32
8.3 Oddziaływanie na warunki wodne	33
8.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000	34
8.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny	34
8.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	35
8.7 Oddziaływanie na ludzi	36
8.8 Oddziaływanie na krajobraz	36
8.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne	37
8.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	37
9. Rozwiązania alternatywne	37
10. Zapobieganie, ograniczenie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko	37
11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania	38
12. Streszczenie	39

ZAŁĄCZNIKI

1. Projekt zmiany mpzp terenów położonych we wsi Psarskie	
---	--

WSTĘP

1. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Psarskie. Plan ten został wywołany uchwałą Nr 200/XXI/2016 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 kwietnia 2016 r. Uchwałą Nr 346/XXXVII/2017 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 września 2017 r. zmieniono uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Psarskie w zakresie załącznika graficznego do uchwały z kwietnia 2016 r.

Opracowanie obejmuje cztery obszary o łącznej powierzchni około 19,8 ha, położonych w obrębie Psarskie, obejmujących rejon:

1. ul. Wiklinowej;
2. ul. Jodłowej i ul. Bukowej;
3. Alei Platanowej i ul. Gen. Sikorskiego;
4. ul. Zachodniej i ul. Leśnej o powierzchni około.

Na terenie opracowania oraz okolicy występują: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna, zabudowa przemysłowa, działalności gospodarczej i handlu, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, a także lasy i grunty leśne, łąki, wody stojące, grunty orne, sady.

W granicach opracowania obowiązują:

1. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulicy Leśnej we wsi Psarskie – uchwała Nr 76/X/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 1 czerwca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Włkp. z 31.07.2007 r., Nr 114, poz. 2648),
2. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru wsi Psarskie – uchwała Nr 108/XIII/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 sierpnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Włkp. z 15.11.2007 r., Nr 162, poz. 3499).

2. Podstawy formalno-prawne opracowania

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. 2017 r., poz. 1405 ze zm.) na organie administracji opracowującym m. in. projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spoczywa obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ww. planu. W tym zakresie nowa ustawa zmienia i precyzuje obowiązujące przed jej wejściem w życie zapisy art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 519 ze zm.). Stanowi ona jednocześnie

dostosowanie polskich regulacji prawnych do ustaleń zawartych w dyrektywach Wspólnot Europejskich.

W myśl ustawy o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* – ma na celu przede wszystkim określić:

- przeznaczenia terenu oraz linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania,
- zasad kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu,
- zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- szczególnych warunków zagospodarowania terenu, w tym ograniczeń wynikających między innymi z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- zasady modernizacji, rozbudowy, budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.

Prognoza ma na celu identyfikację przewidywanych ewentualnych skutków wpływu ustaleń projektu planu miejscowego na środowisko, ocenę zaproponowanych w nim rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, a także ich zgodność z przepisami prawa z zakresu ochrony środowiska. Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne dla każdego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Analizie i ocenie podlega projekt planu wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny do niniejszego opracowania. Prognoza pozwala – we wszystkich fazach planowania – uwzględnić wzajemne relacje pomiędzy uwarunkowaniami przyrodniczymi a przyjętymi rozwiązaniami planistycznymi.

Przy czym – zwrócić należy uwagę na fakt, iż zgodnie z art. 48 ust. 1 ustawy o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* organ opracowujący projekt mpzp może – po uzgodnieniu z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym

powiatowym inspektorem sanitarnym odstąpić od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzana jest prognoza, jeśli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Art. 48 ust. 1a tej ustawy określa, iż odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może dotyczyć wyłącznie projektu dokumentu stanowiącego niewielkie modyfikacje przyjętych już dokumentów.

Prognoza oddziaływania na środowisko, wraz z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jest przedmiotem społecznej oceny – podlega wyłożeniu do publicznego wglądu, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Gminy w sprawie uchwalenia planu miejscowego.

3. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu form zagospodarowania przestrzennego, między innymi poprzez ocenę relacji pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego, a także aspektami gospodarczymi i społecznymi, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie wskazano w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z tym artykułem prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązanie z innymi dokumentami.
2. Informację o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.
3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.
4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.
5. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza winna określać, analizować i oceniać:

1. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

2. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.
3. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
4. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.
5. Przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływanie bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Ponadto prognoza powinna przedstawiać:

1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.
2. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu, cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy – regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym

powiatowym inspektorem sanitarnym.

Niniejsza prognoza została opracowana w oparciu o akty prawne:

- ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. 2017 r., poz. 519 ze zm.),
- ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.),
- ustawę z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* ((.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1121),
- ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1161),
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w *sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych* (Dz. U. z 2012 r. poz. 463),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w *sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w *sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza* (Dz. U. z 2012 r., poz. 914).

4. Metody pracy i materiały źródłowe

W Prognozie przedstawiono wyniki analizy, a także oceny potencjalnych zagrożeń dla środowiska wynikających z zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Psarskie.

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Atlas klimatu województwa Wielkopolskiego, R. Farat (red.), IMGW w Poznaniu, 2004,
- Ekologia a planowanie przestrzenne, Wiadomości Ekologiczne, t. XXXI, z.3, PAN, 1985,
- Fizjografia Urbanistyczna, A. Szponar, PWN Warszawa, 2003,
- Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, J. Kondracki, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa, 1994,
- Geograficzne badania środowiska przyrodniczego, Rychling A. (red.), PWN Warszawa, 2007,

- Geomorfologia, Klimaszewski M., PWN Warszawa, 1978,
- Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Fundacja IUCN, Warszawa,
- Mała retencja wodna w Wielkopolsce i jej uwarunkowania przyrodnicze M. Kraska, A. Kaniecki, PAN Kraków, 1995,
- Meteorologia i klimatologia dla rolników, J. Gumiński, Warszawa 1954,
- Ocena wstępna jakości powietrza w Wielkopolsce – Pierwszy etap dostosowania monitoringu do prawodawstwa Unii Europejskiej, D. Krysiak, M. Pyłuk, Biblioteka Monitoringu Środowiska. Wojewódzki Inspektorat ochrony Środowiska w Poznaniu (<http://www.fineprint.com>), 2002,
- Ochrona środowiska w gospodarce przestrzennej, L. Ryszkowski, A. Kędziora (red.), Prodruck, Poznań 2005,
- Parki krajobrazowe w Polsce, red. G. Rąkowski, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa, 2002,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, WIOŚ, Poznań, 2011,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2012, WIOŚ, Poznań, 2013,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2013, WIOŚ, Poznań, 2014,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014, WIOŚ, Poznań, 2015,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2015, WIOŚ, Poznań, 2016,
- Rozwój rolnictwa i jego wpływ na gospodarkę przestrzenną Wielkopolski, A. Bobrowski, Prodruck, Poznań 2005.
- Śrem, Z. Szmidt 1994, WBP, Poznań, 1994.

Materiały kartograficzne

- mapa zasadnicza w skali 1:1000 dla obszaru planu,
- mapa sozologiczna, w skali 1:50000, ark. N-33-143-C, Śrem, Główny Geodeta Kraju, 2005,
- mapa sozologiczna, w skali 1:50000, ark. N-33-142-D, Czempin, Główny Geodeta Kraju, 2004,
- mapa hydrograficzna, w skali 1:50000, ark. N-33-143-C, Śrem, Główny Geodeta Kraju, 2001,
- mapa hydrograficzna, w skali 1:50000, ark. N-33-142-D, Czempin, Główny Geodeta Kraju, 2001,
- mapa glebowo-rolnicza dla gminy Śrem.

Dokumenty, inne opracowania:

- Uchwała Nr 200/XXI/2016 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Psarskie,
- Uchwała Nr 346/XXXVII/2017 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 września 2017 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Psarskie,
- Uchwała Nr 76/X/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 1 czerwca 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulicy Leśnej we wsi Psarskie (Dz. Urz. Woj. Włkp. z 31.07.2007 r., Nr 114, poz. 2648),
- Uchwała Nr 108/XIII/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 sierpnia 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru wsi Psarskie (Dz. Urz. Woj. Włkp. z 15.11.2007 r., Nr 162, poz. 3499),
- Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2012, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Delegatura w Lesznie, wrzesień 2013 r.,
- Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2013, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Delegatura w Lesznie, wrzesień 2014 r.,
- Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2014, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Delegatura w Lesznie, wrzesień 2015 r.,
- Prognoza oddziaływania na środowisko zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Śrem,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Śrem na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Śrem na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015,
- Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017, Poznań, 2012,
- Krajowy plan gospodarki odpadami 2014 (M.P. Nr 101, poz. 1183),
- Plan gospodarki odpadami dla Gminy Śrem na lata 2008-2011, z perspektywą na lata 2012-2015,

- Raport o stanie środowiska w gminie Śrem 2000 - 2004, Urząd Miejski w Śremie, 2005,
- Krajowa strategia ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Program działań na lata 2007–2013, Warszawa 2007,
- II Polityka ekologiczna Państwa, Warszawa 2001,
- Polityka ekologiczna państwa na lata 2003–2006 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2007–2010, Warszawa 2002,
- Polityka ekologiczna państwa w latach 2009–2012 z perspektywą do roku 2016, Warszawa 2008,
- dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG),
- dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
- dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
- dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
- dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008),
- dyrektywa 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2002 r. w sprawie śródlądowych

wód powierzchniowych lub ich części stanowiących własność publiczną (Dz. U. z dnia 4 lutego 2003 r. Nr 16, poz. 149).

Inne źródła:

- wizje terenowe,
- <http://maps.geoportal.gov.pl>,
- gis.srem.pl,
- www.srem.pl,
- <http://www.unia.srem.com.pl/.gov.pl>
- baza.pgi.gov.pl
- www.poznan.pios.gov.pl,
- www.poznan.wios.gov.pl,
- www.poznan.rzgw.gov.pl
- www.wzdw.pl.

Powyższe materiały, w połączeniu z wizjami terenowymi i informacjami przekazanymi przez Urząd, pozwoliły opracować charakterystykę stanu funkcjonowania środowiska, a także możliwości regeneracji i rewitalizacji. Charakterystyka ta została zawarta w rozdziale 5 i 6 *Prognozy*.

W toku prac nad sporządzeniem prognozy przeprowadzono badania terenowe, a także zastosowano metodę indukcyjno-opisową, polegającą na łączeniu w całość zebranych informacji o środowisku i mechanizmach jego funkcjonowania. Dodatkowo posłużono się także metodą porównawczą, wykorzystując ogólną wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Prognoza została opracowana w zakresie, jaki umożliwił stan dostępnych informacji a także stopień szczegółowości zapisu planu.

CHARAKTERYSTYKA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

5. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu opracowania i sąsiedztwa oraz przyrodnicze powiązania z otoczeniem

Teren opracowania, o powierzchni ok. 19,8 ha, położony jest w obrębie geodezyjnym Psarskie, gmina Śrem, powiat śremski, w Wielkopolsce, bezpośrednio na zachód od Śremu.

Na obszarze opracowania oraz okolicy występują: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (wysokości do dwóch kondygnacji, z dachami zarówno stromymi jak i płaskimi), wielorodzinna (dwu- i trzykondygnacyjna, z dachami zarówno stromymi jak i płaskimi), zabudowa przemysłowa, działalności gospodarczej i handlu, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, jak również lasy, grunty leśne, łąki, wody stojące, grunty orne, sady. Drogi

zlokalizowane zarówno na obszarze planu jak i w jego sąsiedztwie są drogami gruntowymi i asfaltowymi. Droga Śrem – Czempin, stanowiąca główną oś komunikacyjną obszaru wsi Psarskie i wsi sąsiednich, do której włączone są drogi obsługujące obszar planu, jest drogą asfaltową.

6. Charakterystyka poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego i ich wzajemnych powiązań

6.1 Rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Polski J. Kondrackiego gmina Śrem rozciąga się w trzech regionach geograficznych:

- Pradolina Warszawsko-Berlińska (Kotlina Śremska),
- Pojezierze Wielkopolskie (Równina Wrzesińska),
- Pojezierze Leszczyńskie (Równina Kościańska, Pojezierze Krzywińskie, Wał Żerkowski).

Badany teren zlokalizowany jest w mezoregionach Kotlina Śremska (315,64) i Równina Kościańska (315,83)

Do Kotliny Śremskiej należy odcinek doliny Warty – od ujścia Prosny do ujścia Kanału Mosińskiego. W gminie Śrem Warta płynie w kierunku równoleżnikowym (wschód – zachód), dopiero na dalszym odcinku (pod Śremem) kierunek zmienia się na południkowy. Z kolei Równina Kościańska jest falistą wysoczyzną morenową, przecinaną dolinami erozyjnymi ciągiem ozów śremskich (za: Z. Szmidt 1994).

Rzeźba obszaru objętego projektem miejscowego planu nie jest zróżnicowana i nie stwarza większych ograniczeń w zagospodarowaniu.

6.2 Warunki geologiczno-gruntowe

Analizowane tereny i ich sąsiedztwo zlokalizowane są na utworach czwartorzędowych, na:

- a) piaskach, żwirach i głazach lodowcowych,
- b) piaskach eolicznych w wydmach,
- c) glinie zwałowej.

Według mapy hydrograficznej na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie występują grunty o przepuszczalności słabej, złożone z glin i pyłów, grunty antropogeniczne o zróżnicowanej przepuszczalności, a także grunty budowane z piasków i skał litych silnie uszczelnionych o przepuszczalności średniej.

Zgodnie z mapą sozologiczną na terenach opracowania i w ich sąsiedztwie występują grunty orne i lasy.

6.3 Warunki wodne

Obszar opracowania w całości należy do dorzecza Warty, do którego dochodzą liczne strumienie. Analizowany teren znajduje się w zasięgu działu wodnego III rzędu.

Zgodnie z mapą hydrograficzną na terenie opracowania nie występują wody płynące; poziom zalegania wód gruntowych na obszarze opracowania wraz z otoczeniem mieści się na głębokości 1 - 5 m p. p. t. Na jednym z analizowanych terenów zlokalizowana jest studnia o głębokości do zwierciadła wody: 1,6 m.

Ze względu na występujące grunty, omówione w rozdziale 6.2, przepuszczalność podłoża na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie jest słaba (grunty złożone z glin i pyłów), zróżnicowana (grunty antropogeniczne), a także średnia (grunty budowane z piasków i skał litych silnie uszczelnionych).

Na terenie powiatu śremskiego wyznaczono Jednolite Części Wód płynących: Kanał Mosiński (od źródeł do Kani), Racocki Rów, Kanał Graniczny, Pyszaca, Młynisko. Dopływ z Lucin, Kanał Szymanowo - Grzybno, Kanał Książ, Warta – od Moskawy do Pyszacej i od Pyszacej do Kopli. Dodatkowo wyznaczono cztery jednolite części wód stojących - jeziora: Grzymisławskie, Dolsko Wielkie, Mórka, Ostrowieczno.

Na terenie gminy Śrem wyznaczono Jednolite Części Wód Powierzchniowych RZEKI:

- Dopływ z Gaj. Czmoń (Kod PLRW600017185572, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Dopływ z Lucin (Kod PLRW600017185556, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Głuszynka (Kod PLRW6000251857489, typ: ciek łączący jeziora, status: naturalna, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Kanał Graniczny (Kod PLRW600017185532, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i niezagrażonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Kanał Książ (Kod PLRW600017185529, typ: potok nizinno piaszczysty, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Kanał Szymanowo – Grzybno (Kod PLRW600017185589, typ: potok nizinno

piaszczysty, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);

- Młynisko (Kod PLRW600017185552, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o słabej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Olszynka (Kod PLRW600017185694, typ: potok nizinno piaszczysty, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Pyszaca (Kod PLRW600017185549, typ: potok nizinno piaszczysty, status: naturalna, o umiarkowanej ocenie stanu i niezagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Racocki Rów (Kod PLRW60002518567299, typ: cieki łączące jeziora, status: naturalna, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Warta – od Moskawy do Pyszacej (Kod PLRW600021185539, typ: wielka rzeka nizinna, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych);
- Warta – od Pyszacej do Kopli. (Kod PLRW60002118573, typ: wielka rzeka nizinna, status: silnie zmieniona, o złej ocenie stanu i zagrożonej ocenie ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych).

Dodatkowo w gminie wyznaczono Jednolite Części Wód Powierzchniowych JEZIORA : Mórka, Ostrowieczno, Grzymisławskie.

W ramach przeprowadzonego w 2013 roku monitoringu operacyjnego wód podziemnych dla jednolitych części wód podziemnych na terenie województwa wielkopolskiego, na obszarze powiatu śremskiego wyznaczono jedną jednolitą część wód podziemnych (JCW Pd Nr 73), gdzie w otworze Dąbrowa stwierdzono wody gruntowe II klasy – wody dobrej jakości, w otworach Orkowo, Śrem stwierdzono wody gruntowe III klasy – wody zadowalającej jakości, natomiast w 1 otworze (Mchy) wody wgłębne w granicach IV klasy – wody niezadowalającej jakości (za: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2013).

W ramach monitoringu wód podziemnych pod kątem podatności wód na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, przeprowadzonego na ujęciu w Mórce, w latach 2004-2013 stwierdzono utrzymujące się zanieczyszczenie azotanami (pow.

50mg/l). Z tego też powodu ujęcie w Mórce nadal wymaga monitorowania (za: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2013).

W ramach przeprowadzonego w 2014 roku monitoringu operacyjnego wód podziemnych dla jednolitych części wód podziemnych, na obszarze powiatu śremskiego wyznaczono jedną jednolitą część wód podziemnych (JCW Pd Nr 73), gdzie w otworze w Dąbrowie stwierdzono wody gruntowe II klasy – wody dobrej jakości, w otworze w Orkowie stwierdzono wody gruntowe III klasy – wody zadowalającej jakości, w otworze Śrem wody gruntowe IV klasy – wody niezadowalającej jakości, w otworach Mchy i Książ Wielkopolski wody wgłębne III klasy (za: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w powiecie śremskim w roku 2014).

Przeprowadzone w 2015 r. przez Państwowy Instytut Geologiczny badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, wykazały w ramach jesienno opróbowania:

- wody podziemne klasy II w Orkowie,
- wody podziemne klasy IV w Śremie,
- wody podziemne klasy III w Dąbrowie,

(wody II klasy – wody dobrej jakości, III klasy – wody zadowalającej jakości, natomiast IV klasy – wody niezadowalającej jakości).

Zgodnie z mapą jednolitych części wód podziemnych wg podziału na 161 obszarów (<http://mjwp.gios.gov.pl/mapa/>) w JCWPd nr 73 stan wód podziemnych w 2015 r. był dobry, podobnie jak stan ilościowy w 2012 r.

Powyższe badania przeprowadzono w punktach zlokalizowanych poza obszarem opracowania oraz jego bezpośredniego sąsiedztwa.

Pod względem hydrologicznym część terenów opracowania położona jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych wydzielonego w utworach czwartorzędowych (GZWP 150 Pradolina Warszawa – Berlin). Pradolina ma znaczenie ponadregionalne, ze względu na zasięg – równoleżnikowo przecina Wielkopolskę, rozciągając się na zachód i wschód.

6.4 Gleby

Na terenie opracowania oraz jego sąsiedztwie występują następujące gleby:

1. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) bardzo dobry, czyli pszenno-żytni, gleby biellicowe właściwe i pseudobiellicowe na piaskach gliniastych lekkich,

- zalegających płytko (na głębokości do 50 cm) na glinach lekkich;
2. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) dobry, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach gliniastych lekkich, zalegających średnio głęboko (na głębokości 50-100 cm) na glinach lekkich;
 3. kompleks żytni (żytnio-ziemniaczany) słaby, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na:
 - piaskach słabo gliniastych zalegających głęboko (na głębokości 100-150 cm) na glinach lekkich;
 - piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na glinach lekkich;
 - piaskach słabo gliniastych zalegających średnio głęboko na piaskach luźnych;
 - piaskach słabo gliniastych zalegających głęboko na piaskach luźnych;
 - piaskach słabo gliniastych;
 4. kompleks żytnio-łubinowy:
 - gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne na piaskach słabo gliniastych zalegających płytko na piaskach luźnych;
 - mady na piaskach słabo gliniastych pylastych, zalegających płytko na piaskach luźnych;
 5. użytki zielone średnie, gleby mułowo-torfowe;
 6. użytki zielone słabe i bardzo słabe:
 - torfy niskie;
 - mady na piaskach słabo gliniastych pylastych zalegających płytko na piaskach luźnych;
 7. lasy, gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne;
 8. lasy państwowe.

6.5 Szata roślinna i świat zwierzęcy

Obszar opracowania i jego sąsiedztwo cechuje się uproszczonym krajobrazem, przekształconym przez działalność człowieka, zarówno poprzez wprowadzenie zabudowy, jak i działalność rolniczą. Występują na terenie opracowania i w jego sąsiedztwie rośliny uprawne, towarzyszące im zbiorowiska chwastów zbożowych, a także roślinność przydroży i miedz łąkowych. W zakresie flory można wyróżnić pola uprawne, zieleń urządzonej terenów zabudowanych, kompleks leśny oraz roślinność towarzysząca ciekowi wodnemu.

Fauna na obszarze opracowania jest charakterystyczna dla obszarów nizinnych kraju, przy czym ze względu na naturalny kompleks leśny zlokalizowany poza granicami projektu, pobliz rzeki i zbiornika wodnego zwierzęta tam występujące mogą pojawiać się również na

obszarze objętym opracowaniem. Wśród ssaków są to: sarny, zające, wiewiórki, lisy.

Na obszarach, w których sąsiedztwie znajdują się wody powierzchniowe, występuje roślinność charakterystyczna dla obszarów podmokłych (trzciny, sitowie, trawy).

W trakcie przeprowadzonych inwentaryzacji nie stwierdzono występowania zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (t.j. Dz.U. Z 2016 r., poz. 2134 ze zm.), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. Z 2014 r., poz. 1409), a także gatunki z tzw. Dyrektywy Siedliskowej. Przy czym, mając na uwadze czas, w którym inwentaryzacje zostały przeprowadzone, nie wyklucza się występowania zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną i wymienionych w ww. dokumentach.

6.6 Klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny

Klimat lokalny warunkowany jest rozprzestrzenianiem zanieczyszczeń w powietrzu atmosferycznym. Bardzo ważną rolę odgrywają tu wysokość opadów, siła i kierunek wiatru, temperatura powietrza oraz wilgotność.

Obszar opracowania według podziału rolniczo-klimatycznego R. Gumińskiego położony jest w dzielnicy środkowej. Zaliczana ona jest do najcieplejszych w obrębie kraju. Jest to jeden z najsuchszych regionów Polski; średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi około 550 mm, a w miesiącu najwyższych opadów w ciągu roku (lipcu) wynosi poniżej 80 mm. W latach ciepłych zdarza się średni roczny opad w wysokości 450 – 500 mm. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 8°C. Miesiącem najchłodniejszym jest styczeń, gdy średnia temperatura wynosi około -2°C, w miesiącu najcieplejszym (lipiec) średnia temperatura sięga 18°C. Liczba dni mroźnych waha się pomiędzy 30 a 60, a ogólna liczba dni z przymrozkami pomiędzy 100 a 110. Na obszarze pokrywa śnieżna zalega 38 – 60 dni, natomiast okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

Klimat Śremu kształtowany jest masami powietrza polarnomorskiego znad oceanu Atlantyckiego. Występuje również powietrze polarno-kontynentalne (znad środkowej Rosji), powietrze z północy, a także zwrotnikowe. Czynniki te powodują, że klimat gminy jest łagodny. Dominujące wiatry na omawianym obszarze pochodzą z kierunków południowo-zachodniego oraz zachodniego, a średnia ich prędkość wynosi 3 m/s. Latem powoduje to zwiększenie zachmurzenia, spadek temperatury i wzrost wilgotności powietrza. Zimą, wspomniane powyżej masy powietrza powodują ocieplenie, które prowadzi do gwałtownych odwilży (za: Raport o stanie środowiska w gminie Śrem).

Na terenach, gdzie rzeźba terenu nie charakteryzuje się dużym urozmaicheniem, występuje topoklimat charakterystyczny dla terenów płaskich i słabo zainwestowanych. Odznacza się on brakiem emisji ciepła antropogenne i słabą szorstkością terenu, co wpływa na brak możliwości osłabienia siły wiatru. Na obszarach o bardziej urozmaiconej rzeźbie, w obniżeniach terenu, zaobserwować można osłabienie siły wiatru i zaleganie powietrza zanieczyszczonego.

Zgodnie z „Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem” z marca 2008 r. badania stanu czystości powietrza na obszarze gminy Śrem prowadzono w latach 1997 – 2003 przez PPIS na obszarze miejskim przy ul. Wiejskiej oraz przez IMGW i WIOŚ w Grzymosławiu na obszarze pozamiejskim. W pierwszym punkcie nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i pyłu zawieszonego, a w roku 2004 odnotowano nieznaczny spadek poziomu zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki (27,5% wartości dopuszczalnego stężenia średnioroczne), natomiast zanieczyszczenie pyłem zawieszonym utrzymało się na takim samym poziomie, jak w roku 2002 (poniżej dopuszczalnego stężenia średnioroczne). Z kolei w punkcie drugim, badania określające poziom zanieczyszczenia dwutlenkiem azotu oraz dwutlenkiem siarki nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych stężeń średniorocznych tych zanieczyszczeń. Jednocześnie wartości stężeń dwutlenku siarki nie zmieniają się znacząco (około 25% dopuszczalnego stężenia średnioroczne – ze względu na ochronę roślin), gdy stężenia dwutlenku azotu nieznacznie wzrastają.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza gmina Śrem należąca do powiatu śremskiego położona jest w zasięgu strefy wielkopolskiej dla celów oceny jakości powietrza pod kątem zawartości ozonu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku azotu, tlenku węgla i benzenu, pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu. „Roczna ocena jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2012” opracowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2013 roku wykazała, iż w strefie wielkopolskiej, w wynikach wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia, ze względu na brak przekroczeń na stanowiskach pomiarowych dopuszczalnych poziomów stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu (suma zawartości metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM₁₀), benzenu, tlenku węgla, pyłu PM_{2,5} wszystkie strefy zaliczono do klasy A, gdzie A to klasa, gdzie stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych. Z kolei ze względu na stężenie pyłu PM₁₀, arsenu, kadmu, niklu, benzo(o)pirenu – całkowita zawartość w pyłe zawieszonym PM₁₀, ozonu zaliczono do klasy C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie

strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe).

W „Rocznej ocenie jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2013” opracowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2014 roku wg klas wynikowych klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, pyłu PM_{2,5}, klasy C dla poziomu docelowego ozonu (przy czym w odniesieniu do celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2 – jeżeli poziom stężeń ozonu przekracza poziom celu długoterminowego), poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀, poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu.

Jednocześnie w oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, podobnie jak dla ozonu, przy czym w przypadku celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2.

W „Rocznej ocenie jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2014” (opracowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2015 roku) wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, pyłu PM_{2,5}, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, poziomu docelowego ozonu (przy czym w odniesieniu do celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2), klasy C dla poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀, poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu.

Jednocześnie w oparciu o kryteria odniesione do ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, podobnie jak dla ozonu, przy czym w przypadku celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2.

W „Rocznej ocenie jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2015” (opracowanej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2016 roku) wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia strefę wielkopolską zaliczono do klasy A dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, poziomu docelowego ozonu (przy czym w odniesieniu do celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2), klasy C dla poziomów dopuszczalnych stężenia pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu.

Jednocześnie w oparciu o kryteria odniesione do ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, podobnie jak dla ozonu, przy czym w przypadku celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2.

Roczna ocena jakości powietrza w Wielkopolsce za rok 2016” opracowana przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w 2017 roku wykazała, iż strefę wielkopolską, w wynikach wg kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia, zaliczyć można do klasy A, ze względu na brak przekroczeń na stanowiskach pomiarowych dopuszczalnych poziomów stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu (suma zawartości metalu i jego związków w pyłe zawieszonym PM₁₀), arsenu, kadmu, niklu, benzenu, tlenku węgla, do klasy C ze względu na poziom docelowy ozonu (przy czym w odniesieniu do celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2 – jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego). Z kolei ze względu na stężenie pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5}, benzo(a)pirenu – całkowita zawartość w pyłe zawieszonym PM₁₀, zaliczono do klasy C (jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe).

Jednocześnie w oparciu o kryteria odniesione do ochrony roślin strefę wielkopolską przypisano do klasy A dla dwutlenku siarki i tlenków azotu, podobnie jak dla ozonu, przy czym w przypadku celu długoterminowego dla ozonu strefę zaliczono do klasy D2 (poziom stężenie zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego).

Lokalnymi źródłami hałasu mogą być drogi o dużym natężeniu ruchu i linie kolejowe. Odległości do jakich mogą dochodzić uciążliwości są znaczące.

W oparciu o „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem” przeanalizowano badania hałasu komunikacyjnego, dokonane w czerwcu 2007 r. w celu rozpoznania terenów szczególnego zagrożenia hałasem. Badania te zostały przeprowadzone w 3 punktach pomiarowych w porze dziennej (od 6 do 22 godz.) przy zwiększonym ruchu samochodowym, tj. w dni powszednie:

- 1 punkt przy drodze nr 432 (stanowisko 1 - na linii zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w rejonie ul. Chłapowskiego - wjazd z kierunku Leszna),
- 2 punkty przy drodze nr 434 (stanowisko 2 na ul. Powstańców Wlkp. - rejon ul. Modrzewskiego - wjazd z kierunku Gostynia i Rawicza oraz stanowisko 3 na wysokości bloku mieszkalnego nr 28 przy ul. Poznańskiej - wyjazd w kierunku Kórnik i Wrześni).

Wykonane pomiary wykazały brak przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu na stanowisku 3. Na stanowisku 1 równoważny poziom dźwięku był niewiele różniący się od wartości granicznej: 60,52 dB. Natomiast przekroczenia stwierdzono na stanowisku 2 – 63,8 dB (A). W tym punkcie poziom hałasu był najbardziej wyrównany i wysoki: przekroczenia

poziomu 60 dB stwierdzono w ciągu wszystkich godzin prowadzenia pomiarów, z maksymalnym godzinowym poziomem dźwięku wynoszącym 65,5 dB (A) (za: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Śrem).

W 2010 r. na terenie gminy Śrem Inspekcja Ochrony Środowiska przeprowadziła badania z zakresu monitoringu hałasu komunikacyjnego w mieście Śrem przy ul. Kilińskiego. Poziom hałasu w nocy zostały przekroczone wyniósł 53,7 dB, gdzie poziom dopuszczalny to 50 dB, natomiast poziom w porze dnia norm nie przekroczył - wyniósł 59,1 dB (poziom dopuszczalny 60dB) (za: Program Ochrony Środowiska dla gminy Śrem na lata 2013 – 2016 z perspektywą na lata 2017 – 2020).

W roku 2012 dla powiatu śremskiego wykonano mapy akustyczne, dla dróg wojewódzkich 310 (Śrem, ul. Gen. Sikorskiego, Al. Solidarności), 432 (Śrem, ul. Kilińskiego, ul. Grunwaldzka – Staszica – Gostyńska, 434 – obwodnica Zbrudzewa). Z powodu zmiany dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku opracowane mapy akustyczne wymagają aktualizacji (za: Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej...).

Część analizowanych terenów, sąsiaduje z drogą wojewódzką nr 310. Zgodnie z pomiarem ruchu na drogach wojewódzkich w 2015 r. (średni dobowy ruch w punktach pomiarowych) na odcinku tej drogi wojewódzkiej (Grabianowo - Śrem) ogólna liczba samochodów to 7455, w tym motocykli 67, samochodów osobowych i mikrobusów 6568, lekkich samochodów ciężarowych 380, samochodów ciężarowych bez przyczepy 179, natomiast z przyczepą 216, autobusów 30, ciągników rolniczych 15 (Wyniki Generalnego pomiaru ruchu przeprowadzonego w 2015 r., Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich).

Jak wspomniano powyżej, na terenie opracowania oraz w jego sąsiedztwie nie ma punktu pomiarowego, stąd nie ma możliwości powołania się na dane konkretnie odnoszące się do analizowanego obszaru.

OCENA ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU

7. Ocena rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń projektu planu

7.1. Cel opracowania projektu planu

Jednym z celów sporządzenia planu miejscowego jest ustalenie przeznaczenia terenów oraz określenie sposobów ich zagospodarowania, w tym dostosowanie funkcji, struktury i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań środowiska przyrodniczego.

Zasadniczym celem opracowania niniejszego planu miejscowego są zmiany zapisów obowiązujących planów, wynikające ze złożonych wniosków. Doprowadzić to ma do modyfikacji wybranych ustaleń obowiązujących planów, głównie poprzez określenie nowych sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy, zmianę parametrów zabudowy, jak również regulacja pasów drogowych.

W obowiązującym Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania

Przestrzennego Gminy Śrem analizowane obszary obejmują w swych granicach tereny:

- 1) wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej w obrębie zwartej jednostki osadniczej (E2_R), w ramach którego dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, nieuciążliwej działalności gospodarczej i usług, usług podstawowych: drobny handel (o pow. użytkowej do 200 m²), przedszkola, ośrodki zdrowia, drobne rzemiosło – „usługi dla ludności”;
- 2) zabudowy mieszkaniowej (E2_M), w ramach którego dopuszcza się: lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolno stojącej i wielorodzinnej, lokalizowanie usług podstawowych, a także tworzenie, zachowanie i pielęgnację terenów zieleni w postaci placów, skwerów i zieleńców oraz zieleni w pasach drogowych;
- 3) zabudowy techniczno-produkcyjnej (E2_G), w ramach którego ustala się lokalizację terenu działalności gospodarczej i usług;
- 4) zabudowy usługowej (E2_U3), w ramach którego ustala się lokalizację usług oświaty.

Dlatego też projekt planu ustala przeznaczenie terenów m.in. pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, zabudowę usługową, drogi publiczne, dodatkowo wprowadzając teren publicznego ciągu pieszego.

Celem opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest stworzenie całościowego rozwiązania urbanistycznego w połączeniu z sąsiedztwem oraz opracowanie sposobów zagospodarowania terenów o określonych walorach krajobrazowych, wraz z elementami infrastruktury technicznej i drogowej oraz określenie dla niego szczegółowych i optymalnych rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i ochronnych.

7.2. Ustalenia projektu planu

W ww. projekcie planu ustalono następujące przeznaczenie:

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolami: 1- 3MN,
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej, oznaczone symbolami: 1- 8MN/U,
- 3) teren zabudowy usługowej, oznaczony symbolem: U,
- 4) teren publicznego ciągu pieszego, oznaczony symbolem KDX,
- 5) tereny dróg publicznych dojazdowych, oznaczone symbolami: 1- 10KDD.

W zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz zasad kształtowania krajobrazu oraz wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych w projekcie planu wprowadzono zapisy ustalające zasady projektowania kolorystyki i pokrycia dachów.

W zakresie tym dopuszcza się lokalizację m. in.:

- urządzeń budowlanych,
- dojść i dojazdów,

- obiektów małej architektury;
- sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i telekomunikacyjnych;
- tablic informacyjnych, rozumianych jako elementy systemu informacji gminnej, turystycznej, przyrodniczej, tablice z nazwami ulic, numerem posesji, z oznaczeniem przyłączy urządzeń technicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi i systemem oznaczeń przyjętym w gminie,
- wyłącznie ogrodzeń ażurowych rozumianych jako ogrodzenia, w których udział powierzchni pełnej wynosi nie więcej niż 60 %, z materiałów: ceramicznych, z możliwością pokrycia tynkiem, metalowych i drewnianych, o wysokości do 1,5 m.

W projekcie planu znalazł się także zapisy niezbędne dla ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu. W planie ustalono:

- zagospodarowanie odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi;
- odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej lub zagospodarowanie na terenie nieruchomości, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- odprowadzanie ścieków bytowych do kanalizacji sanitarnej; do czasu wybudowania kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków bytowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych;
- zaopatrzenie w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych;
- zapewnienie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenach 1-3MN, jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych na terenach 1-8MN/U).

Zapisy projektu planu odnoszą się także w sposób szczegółowy do prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej na analizowanym terenie, co zostanie szerzej omówione w rozdziale 8.3 niniejszej prognozy.

Ponadto w projekcie planu znajdują się zapisy określające szczegółowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów dla zabudowy, m. in. minimalny teren biologicznie czynny. W zapisach tych określono wysokość budynków, powierzchnię zabudowy oraz intensywność zabudowy. Dla projektowanej zabudowy zapisana jest minimalna powierzchnia terenów biologicznie czynnych, co pozwolić powinno na zachowanie odpowiedniego udziału zieleni na terenie, na którym dopuszczono zabudowę. Respektowanie takiego zapisu będzie jednym z warunków zachowania trwałości procesów biologicznych oraz powiązań przyrodniczych.

Drogi w granicach planu tworzy układ komunikacyjny połączony z drogami znajdującymi się poza jego obszarem. Proponowana funkcja nie powinna wpływać znacząco na istniejące warunki akustyczne oraz prowadzić do przekroczeń akustycznych standardów

jakości środowiska, jak również nie powinna powodować pogorszenia stanu jakości powietrza zarówno terenów objętych planem jak i terenów sąsiednich, jednakże spowoduje np. wzrost ruchu komunikacyjnego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie.

Natomiast w zakresie infrastruktury technicznej przewiduje się m.in. możliwość utrzymania istniejących urządzeń infrastruktury technicznej z dopuszczeniem rozbudowy, przebudowy i rozbiórki, zaopatrzenie z urządzeń infrastruktury technicznej w wodę, gaz, energię elektryczną i ciepłą, przy czym do czasu realizacji sieci wodociągowej dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z własnych ujęć, powiązanie z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się także skablowanie linii elektroenergetycznych.

Jednocześnie w planie w zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy ustalono uwzględnienie ograniczeń wynikających z lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej.

W zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych ustalono, zgodnie z przepisami odrębnymi, uwzględnienie warunków i ograniczeń, wynikających z lokalizacji w granicach głównego zbiornika wód podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa – Berlin na terenie KDX.

Po analizie dokumentów pozytywnie należy ocenić zapisy uściślające warunki ochrony środowiska przyrodniczego oraz kształtowania ładu przestrzennego.

7.3 Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. określa, iż miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może naruszać ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Jednocześnie studium jako dokument wyrażający politykę przestrzenną na szczeblu lokalnym musi być zgodny z polityką przestrzenną prowadzoną na szczeblu wojewódzkim, a ta z krajową polityką przestrzenną. Wzajemne powiązanie tych dokumentów zapewnia spójne i całościowe kształtowanie przestrzeni oraz umożliwia przeprowadzanie inwestycji strategicznych w skali krajowej.

Na terenie gminy Śrem obowiązuje Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Śrem. W dokumencie tym analizowane obszary obejmują w swych granicach tereny:

- 1) wielofunkcyjnej zabudowy wiejskiej w obrębie zwartej jednostki osadniczej (E2_R), w ramach którego dopuszcza się lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej, nieuciążliwej działalności gospodarczej i usług, usług podstawowych: drobny handel

(o pow. użytkowej do 200 m²), przedszkola, ośrodki zdrowia, drobne rzemiosło – „usługi dla ludności”;

- 2) zabudowy mieszkaniowej (E2_M), w ramach którego dopuszcza się: lokalizowanie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolno stojącej i wielorodzinnej, lokalizowanie usług podstawowych, a także tworzenie, zachowanie i pielęgnację terenów zieleni w postaci placów, skwerów i zieleńców oraz zieleni w pasach drogowych;
- 3) zabudowy techniczno-produkcyjnej (E2_G), w ramach którego ustala się lokalizację terenu działalności gospodarczej i usług;
- 4) zabudowy usługowej (E2_U3), w ramach którego ustala się lokalizację usług oświaty.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest dostosowany do powyższego dokumentu poprzez projektowane przeznaczenie terenów pod funkcję zgodną z wyznaczoną dla danego terenu w Studium... m.in. pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną, zabudowę usługową, drogi publiczne.

Ważnymi dokumentami, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego są lokalne programy ochrony środowiska oraz Krajowy plany gospodarki odpadami, a także zgodny z nim Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego. Zapisy analizowanego projektu planu nie naruszają ustaleń powyższych dokumentów. Również zapisy w zakresie ochrony środowiska, poprzez dostosowanie do obowiązującego prawa nie są sprzeczne z Programem ochrony środowiska dla Gminy Śrem.

Ze względu na przynależność Polski do Unii Europejskiej Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska. Zadania priorytetowe to przede wszystkim: przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochrona różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie oraz lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych. Tworząc zapisy planu miejscowego należy uwzględniać cele ochrony środowiska wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej. Należą do nich m.in.:

1. dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG),
2. dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
3. dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. WE L 175 z 05.07.1985),
4. dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992),
5. dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L

z dnia 22.12.2000)

6. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001),
7. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003),
8. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003),
9. dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotyczącej zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2008).

Ponadto są to ustalenia wynikające z szeregu konwencji międzynarodowych, a szczególnie z konferencji ONZ w Rio de Janeiro z 1992 r. zawartych w ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu. Art. 17 konwencji o Różnorodności Biologicznej Sporządzona w Rio de Janeiro każda ze stron ratyfikujących konwencję: „wprowadza odpowiednie procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko proponowanych projektów, które mogą mieć istotne negatywne skutki dla różnorodności biologicznej, w celu uniknięcia lub zmniejszenia takich skutków, oraz tam, gdzie to jest właściwe, pozwala na udział społeczności w tych procedurach”.

Art. 11. Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej określa: „przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Unii, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska”. Z kolei art. 191 ww. traktatu, określa cele polityki Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska naturalnego:

- zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska,
- ochrona zdrowia ludzkiego,
- ostrożne i racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych,
- promowanie na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów w dziedzinie środowiska, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

Ustalenia zawarte w ww. dokumentach mają zastosowanie przy sporządzaniu dokumentów strategicznych na szczeblach niższych (krajowych, regionalnych i lokalnych).

Zapisy powyższych przepisów zostały przede wszystkim uwzględnione w procedurze sporządzania miejscowego planu, która wymaga opracowania prognozy oddziaływania na

środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania planów i programów. Niniejszy dokument dodatkowo, oprócz samego projektu planu, podlega ocenie społeczeństwa i jest dostępny do wglądu w trakcie sporządzania planu, jak i po jego zakończeniu. Ponadto społeczność może składać zarówno wnioski, jak i uwagi do tego dokumentu. Prognoza zawiera opis metod analiz skutków realizacji ustaleń miejscowego planu na środowisko oraz sposób oddziaływania zapisów planu na poszczególne komponenty środowiska. Jednocześnie integralną częścią każdego planu jest pisemne podsumowanie uzasadniające wybór przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych oraz zawierające propozycje metod przeprowadzania monitoringu realizacji ustaleń planu i jego częstotliwość.

Zapisy tych dokumentów są realizowane poprzez wprowadzenie rozbudowanej oceny oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu jaką jest niniejsza prognoza. Plan odnosi się do zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu m. in. poprzez wskaźnik powierzchni terenu biologicznie czynnego na terenach przeznaczonych do zainwestowania, co ma wpływ na kształtowanie bioróżnorodności oraz ogólnie na otaczające środowisko. Dodatkowo niniejsza prognoza odnosi się do prowadzonego monitoringu w zakresie zanieczyszczeń powietrza oraz uciążliwości związanych z hałasem komunikacyjnym.

Wszystkie ww. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym w analizowanym projekcie planu zostały uwzględnione m. in. poprzez wprowadzenie zapisów dot.:

- jakości powietrza (m. in. poprzez zapis o zaopatrzeniu w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych),
- hałasu (jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na terenach 1-3MN, jak dla terenów mieszkaniowo-usługowych na terenach 1-8MN/U),
- zrationalizowania użytkowania wody i poprawy jej jakości (odprowadzanie ścieków bytowych do kanalizacji sanitarnej; do czasu wybudowania kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków bytowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych;),
- bioróżnorodności (zapis o udziale powierzchni biologicznie czynnych).

Opracowywany projekt planu miejscowego musi być zgodny z obowiązującymi przepisami prawa oraz planami i programami przyjętymi w gminie. Natomiast dokumenty te jak zostało to wyżej wspomniane są dostosowywane do zapisów krajowych polityk i strategii opartych na standardach i przepisach wspólnotowych oraz przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

7.4 Potencjalne skutki braku realizacji ustaleń projektu planu

Brak udziału człowieka i nieumiejętne kształtowanie właściwych procesów ekologicznych w dłuższej perspektywie czasowej może doprowadzić na danym terenie do postępującej degradacji zarówno środowiska przyrodniczego jak i krajobrazu. Może to być

spowodowane m. in. powiększeniem spontanicznych zbiorowisk roślinności ruderalnej (które w przyszłości stać się mogą miejscem „dzikich” wysypisk odpadów, przez co niekorzystnie wpływającej na walory przyrodniczo-krajobrazowe terenu), niedostatecznym zaopatrzeniem terenu w elementy infrastruktury technicznej.

Brak planu miejscowego utrudnia określenie: zasad kształtowania polityki przestrzennej, przeznaczenia terenów, zasad zagospodarowania i zabudowy. Powyższe uniemożliwia kształtowanie ładu przestrzennego zgodnie z określoną w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem polityką przestrzenną i ochroną środowiska. W sytuacji braku miejscowego planu, zagospodarowanie i zabudowa następuje w oparciu o decyzje administracyjne - warunki zabudowy, pozwolenia na budowę. Ze względu na fakt, iż powyższe decyzje nie muszą być zgodne ze Studium... powodować to może chaos przestrzenny i niewystarczającą ochronę środowiska. Skutkiem braku planu może być m. in. zbyt intensywna zabudowa, niewielka powierzchnia biologicznie czynna, wprowadzenie nieodpowiedniej funkcji, dopuszczenie działalności emitującej hałas, zanieczyszczenia.

Ze względu na fakt, że w granicach opracowania położone są tereny, w stosunku do których obowiązują miejscowe plany (1 - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulicy Leśnej we wsi Psarskie – uchwała Nr 76/X/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 1 czerwca 2007 r., 2 - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru wsi Psarskie – uchwała Nr 108/XIII/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 sierpnia 2007 r.), to dla tych fragmentów nie ma obaw o zagospodarowanie i zabudowę obszarów w oparciu o decyzje administracyjne.

Pozytywnym aspektem pozostawienia obszaru opracowania przy obecnym zagospodarowaniu byłoby m.in.: utrzymanie istniejącej powierzchni biologicznie czynnej, utrzymanie obecnego ukształtowania terenu, brak ingerencji w warunki gruntowo-wodne (ze względu na fakt, iż powiększanie powierzchni zabudowy i zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej może zmniejszyć zdolności infiltracyjne gruntów, jak również spowodować może nadmierny odpływ wód roztopowych i opadowych z analizowanego obszaru).

7.5 Istotne z punktu widzenia projektu planu zapisy zawarte w ustawach

Projekt planu zawiera istotne z punktu widzenia ochrony środowiska i krajobrazu, zapisy wynikające z ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. Zgodnie z art. 72 ww. ustawy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, m. in. poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi,
- zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy (...), ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków,

gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni,

- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej,
- zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych,
- uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Ustawa ta wskazuje na zakres zagadnień, które należy w planie uwzględnić, a analizowany projekt planu, odpowiednio do zakresu i problemów, które reguluje, spełnia warunki ustawowe. W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu w projekcie planu ustala się m. in. odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej lub zagospodarowanie na terenie nieruchomości, zgodnie z przepisami odrębnymi i odprowadzania ścieków bytowych do kanalizacji sanitarnej; do czasu wybudowania kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków bytowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych.

W zakresie usług ustalono w projekcie planu na terenach 2MN/U, 3MN/U, 4MN/U, 5MN/U, 6MN/U, 7MN/U, możliwość lokalizacji jednego wolno stojącego budynku usługowego na działce budowlanej, wyłącznie z usługami nieuciążliwymi, w tym handlowymi o powierzchni sprzedaży do 100,0 m² lub lokalu usługowego w budynku mieszkalnym jednorodzinnym o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku, wyłącznie z usługami nieuciążliwymi, w tym handlowymi o powierzchni sprzedaży do 100 m², a także na terenie U lokalizację budynków użyteczności publicznej, w tym budynków z usługami handlu o powierzchni sprzedaży do 200 m². W projekcie planu usługi nieuciążliwe zdefiniowano działalność usługową, która w miejscu lokalizacji nie powoduje przekroczenia norm i standardów określonych w przepisach odrębnych.

Natomiast w zakresie ochrony powietrza i warunków klimatycznych w projekcie nakazuje się zaopatrzenie w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych.

Ustawa Prawo ochrony środowiska w art. 73 ust. 1 stanowi, że w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy uwzględniać ograniczenia wynikające z:

- 1) ustanowienia szczególnych form ochrony przyrody,
- 2) utworzenia obszarów ograniczonego użytkowania lub stref przemysłowych,
- 3) wyznaczenia obszarów cichych w aglomeracji oraz obszarów cichych poza aglomeracją,
- 4) ustaleń w trybie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2015 r., poz. 469 ze zm.) w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni oraz ustanowienia stref ochronnych ujęć wód, a także obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych.

Zgodnie z art. 114. ust. 1. ustawy *Prawo ochrony środowiska* przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazuje się, które z nich należą do terenów przeznaczonych (art. 113 ust. 2 pkt 1 ustawy):

- pod zabudowę mieszkaniową,
- pod szpitale i domy opieki społecznej,
- pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- na cele uzdrowiskowe,
- na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- na cele mieszkaniowo-usługowe,

i dla których przepisami odrębnymi¹ ustalone zostały dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. W projekcie zapisano kształtowanie komfortu akustycznego w środowisku poprzez nieprzekraczanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku: na terenach 1-3MN jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na terenach 1-8MN/U.

W zakresie zasad gospodarki wodno-ściekowej określonych ustawą *Prawo wodne* z dnia 18 lipca 2001 r. w projekcie planu ustala się: odprowadzanie ścieków bytowych do kanalizacji sanitarnej; do czasu wybudowania kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków bytowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych, odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej lub zagospodarowanie na terenie nieruchomości, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Zgodnie z ustawą *o ochronie przyrody*, z dnia 16 kwietnia 2004 r., w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego muszą być uwzględnione cele ochrony przyrody, do których należą:

- utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów,
- zachowanie różnorodności biologicznej,
- zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów, wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- ochrona walorów krajobrazowych, zieleni w miastach i wsiach oraz zadrzewień,
- utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody.

Analizowany dokument nie obejmuje swym zasięgiem obszarów chronionych.

Ochrona środowiska związana jest z różnymi dziedzinami działalności ludzkiej. Jednak pozostałe ustawy, regulujące w sposób szczegółowy zakres i zasady tej ochrony – takie jak: *Prawo geologiczne i górnicze*, *Prawo łowieckie* dotyczą w zasadzie innej problematyki, niż ta zawarta w treści analizowanego projektu miejscowego planu

¹ rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),

zagospodarowania przestrzennego.

7.6 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu

Wśród istniejących i potencjalnych problemów ochrony środowiska terenu opracowania, które dotyczyć mogą również pozostałych terenów w gminie Śrem, wymienić należy m. in.:

- nielegalne wysypiska śmieci, składowiska gruzu,
- zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych oraz gleb, spowodowane rolniczym użytkowaniem terenów (używanie wszelkiego rodzaju nawozów sztucznych podczas prowadzenia upraw rolniczych oraz korzystanie ze środków ochrony roślin),
- zanieczyszczenia wód podziemnych i powierzchniowych innego pochodzenia (m. in. nielegalne wysypiska śmieci, źle użytkowane szamba),
- ścieki, powstałe przy produkcji zwierzęcej,
- produkcja rolnicza, ograniczająca naturalną bioróżnorodność,
- indywidualne sposoby ogrzewania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- przekształcenia ziemi, związane z budową dróg i domów,
- zanieczyszczenia komunikacyjne, pochodzące z pojazdów spalinowych (powodując m. in. skażenia gleb i prowadząc do ich degradacji chemicznej),
- hałas i wibracje spowodowane ruchem komunikacyjnym (stanowiące również potencjalne zagrożenie dla zdrowia i komfortu życia mieszkańców),
- stacje bazowe telefonii komórkowej.

W punkcie 7.5 omówiono zagadnienia z zakresu ochrony środowiska oraz warunków korzystania z jego zasobów określone w art. 72 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zgodnie z nim warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy zapewnić m. in. poprzez: ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, zapewnianie kompleksowego rozwiązania problemów zabudowy (...), ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni, uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej, zapewnianie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych, uwzględnianie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi.

Przedmiotowy projekt w odniesieniu do zakresu a także problemów, które reguluje, spełnia te warunki – przewiduje racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi, umożliwia

zaspokojenie potrzeb mieszkańców mając na uwadze zachowanie i ochronę zasobów środowiska przyrodniczego. Jednocześnie uwzględnia istniejącą w sąsiedztwie zabudowę i jej charakter.

Dodatkowo art. 114 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, nakazuje przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, różnicując tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, wskazać tereny, które należą do poszczególnych terenów, dla których określone są dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku (określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku). Projekt planu określił nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach 1-3MN jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na terenach 1-8MN/U.

8. Ocena oddziaływania na komponenty środowiska i zagrożenia dla środowiska w wyniku realizacji ustaleń projektu planu

8.1 Oddziaływanie na rzeźbę terenu i gleby

Na obszarze opracowania przekształceniom mogą ulec tereny pod nowymi budynkami, co związane jest z ich posadowieniem i fundamentowaniem, i pod drogami – związane to jest z ich utwardzeniem. Wszelkie tego typu przekształcenia, prowadzące do wprowadzenia nowego zainwestowania, w postaci nowych budynków i obsługującej je infrastruktury komunikacyjnej, wiążą się z nieodwracalnym zniszczeniem powierzchni ziemi i gleby. Mogą w ten sposób powstawać nowe formy antropogeniczne, takie jak: zwałowiska, nasypy, powierzchnie niwelowane. Z tego powodu ważnymi w tym zakresie zapisami projektu planu są ustalenia określające:

- maksymalne powierzchnie zabudowy: dla terenów 1-3MN 25% powierzchni działki budowlanej, dla terenów 2-7MN/U na działce budowlanej z budynkiem mieszkalnym wolno stojącym 35%, dla terenu 8MN/U 25%, dla terenu U 30%,
- wskaźniki intensywności zabudowy (dla terenów MN i 8MN/U od 0,0 do 0,5, dla terenów 2-7MN/U od 0,0 do 0,7, na terenie U od 0,0 do 0,6).

Wskaźniki te powinny zapewnić pozostawienie niezabudowanych obszarów o nienaruszonej powierzchni terenu i zbliżonym do naturalnego podłożu gruntowym.

8.2 Oddziaływanie na warunki podłoża

W wyniku wprowadzonego zapisami projektu planu zainwestowania warunki podłoża na przedmiotowym obszarze mogą ulec zmianom, w szczególności na obszarach dotąd niezainwestowanych. W miejscach lokalizacji elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej oraz wprowadzenia zabudowy nastąpi uszczelnienie powierzchni kosztem obszarów biologicznie czynnych.

Wskazane jest, podczas wprowadzaniu nowych inwestycji, wszelkie prace zmieniające

kształt terenu i wpływające na nośność gruntów poprzedzać szczegółowymi badaniami geotechnicznymi, wykonywanymi zgodnie z przepisami szczególnymi (Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych).

8.3 Oddziaływanie na warunki wodne

Wprowadzone ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Psarskie określają zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym istniejących warunków wodnych.

Zapisano w nim m. in. lokalizację:

- budynków mieszkalnych jednorodzinnych,
- budynków usługowych,
- na terenach 2MN/U, 3MN/U, 4MN/U, 5MN/U, 6MN/U i 7MN/U jednego wolno stojącego budynku usługowego na działce budowlanej, wyłącznie z usługami nieuciążliwymi, w tym handlowymi o powierzchni sprzedaży do 100,0 m² lub lokalu usługowego w budynku mieszkalnym jednorodzinnym o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku, wyłącznie z usługami nieuciążliwymi, w tym handlowymi o powierzchni sprzedaży do 100 m²,
- na terenie U możliwość lokalizacji budynków użyteczności publicznej, w tym budynków z usługami handlu o powierzchni sprzedaży do 200 m²,

(w słowniczku usługi nieuciążliwe zdefiniowano jako działalność usługową, która w miejscu lokalizacji nie powoduje przekroczenia norm i standardów określonych w przepisach odrębnych).

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej określono odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej, lub zagospodarowanie na terenie nieruchomości, zgodnie z przepisami odrębnymi, odprowadzanie ścieków bytowych do kanalizacji sanitarnej; do czasu wybudowania kanalizacji sanitarnej dopuszcza się odprowadzanie ścieków bytowych do szczelnych zbiorników bezodpływowych. Dodatkowo w projekcie ustalono uwzględnienie warunków i ograniczeń, wynikających z lokalizacji w granicach głównego zbiornika wód podziemnych nr 150 Pradolina Warszawa – Berlin na terenie KDX.

Powiększanie obszarów zabudowanych, a co za tym idzie – pomniejszanie powierzchni biologicznie czynnej, zmniejsza zdolności infiltracyjne gruntów, powoduje również nadmierny odpływ wód roztopowych i opadowych z obszarów. Grozić może to zmianą poziomu wód gruntowych, przesuszaniem gruntu.

Jednakże zapisy dotyczące warunków wodnych i ich ścisłe przestrzeganie pozwolą ograniczyć pogorszenie stanu wód gruntowych spowodowane potencjalnymi zanieczyszczeniami.

8.4 Oddziaływanie na szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz obszary chronione i obszary Natura 2000

Projekt miejscowego planu nie obejmuje terenów wchodzących w obszary chronione, w tym także obszary Natura 2000. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na cele i przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 a także jego integralność.

Do najważniejszych zapisów dotyczących ochrony środowiska należy ustalenie udziału powierzchni terenu biologicznie czynnego na całym terenie.

Najprawdopodobniej w trakcie realizacji ustaleń planu dojdzie do zmian gatunków roślin występujących na terenach niezagospodarowanych. Wprowadzenie nowych terenów zabudowanych, ich uszczelnienie, budowa dróg i infrastruktury spowoduje (przynajmniej częściową) eliminację istniejącej dotychczas roślinności.

W trakcie przeprowadzonych inwentaryzacji nie stwierdzono występowania zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 2134 ze zm.), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. z 2014 r., poz. 1409), a także gatunki z tzw. Dyrektywy Siedliskowej. Przy czym, mając na uwadze czas, w którym inwentaryzacje zostały przeprowadzone, nie wyklucza się występowania zwierząt, roślin i grzybów objętych ochroną i wymienionych w ww. dokumentach. W obowiązujących przepisach prawa istnieją zapisy dotyczące zakazów w odniesieniu do roślin, grzybów i zwierząt objętych ochroną prawną, np. zakaz niszczenia siedlisk i ostoi chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt zrywania i uszkodzania chronionych gatunków roślin, zabijania i okaleczania chronionych gatunków zwierząt, niszczenia ich gniazd, płoszenia i niepokojenia chronionych gatunków zwierząt. Art. 75 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska określa, iż w trakcie prac budowlanych inwestor realizujący przedsięwzięcie jest obowiązany uwzględnić ochronę środowiska na obszarze prowadzenia prac.

8.5 Oddziaływanie na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny

Ze względu na projektowane zagospodarowanie (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa jednorodzinna i usługowa, tereny zabudowy usługowej, tereny dróg publicznych) nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na sąsiedztwo.

W zapisach projektu planu nakazano zaopatrzenie w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych. Uciążliwości w zakresie emisji pyłów i gazów mogą wystąpić w fazie budowy poszczególnych obiektów i będą one związane z pracami budowlanymi i konstrukcyjno-montażowymi (m. in. wykopy, wzmożony ruch pojazdów,

szczególnie ciężarowych).

Ponadto w projekcie planu znalazły się zapisy z zakresu kształtowania komfortu akustycznego w środowisku ustalające nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku na terenach podlegających ochronie akustycznej, tj.: na terenach 1-3MN jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, na terenach 1-8MN/U.

Realizacja ustaleń projektu planu, szczególnie biorąc pod uwagę projektowane funkcje, nie powinna wpłynąć znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego oraz na stan higieny atmosfery. Jednakże zaproponowana funkcja spowoduje wzrost ruchu komunikacyjnego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie.

Realizacja projektowanej zabudowy, zgodnej z projektem planu, oraz wprowadzone przeznaczenie terenu na obszarze opracowania, nie powinno spowodować negatywnego transgranicznego oddziaływania na stan higieny atmosfery i klimat akustyczny. Wskazać należy, iż plan miejscowy, na podstawie którego nastąpi zagospodarowanie terenu, ma na celu uściślenie w zakresie ochrony przyrody warunków, na jakich to zagospodarowanie ma się odbywać.

Hałas związany z istniejącą drogą nr 310, ze względu na jej charakter może przekraczać dopuszczalne wartości. Niemniej jednak nie ma zlokalizowanego punktu pomiarowego na drogach na analizowanym obszarze i w jego sąsiedztwie. Możliwe środki techniczne, technologiczne i organizacyjne, które mogłyby ograniczyć stopień tych niedogodności (takie jak: cicha nawierzchnia, lokalizacja ronda czy ekrany akustyczne oraz ograniczenie prędkości ruchu) powinny zostać zastosowane w drodze lub bezpośrednio przy jej linii rozgraniczającej.

Część zapisów wprowadzonych w projekcie planu wpłynąć może na klimat pośrednio. Są to zapisy m.in. o powierzchni biologicznie czynnych, zaopatrzeniu w ciepło z zastosowaniem technologii i paliw niskoemisyjnych. Projekt pozwala na wprowadzenie zabudowy na terenach dotąd niezabudowanych. Wprowadzona zabudowa może mieć wpływ na przewietrzanie analizowanego obszaru. Niemniej jednak, ze względu na charakter proponowanych ustaleń, nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na klimat.

8.6 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Wprowadzenie nowej infrastruktury pozostanie nie bez znaczenia dla istniejących na terenie opracowania roślin i zwierząt. Niemniej jednak każde nowe zainwestowanie na terenie niezabudowanym przyczynia się do niszczenia gatunków występujących samoczynnie. Często nie są to gatunki cenne, ale z punktu widzenia różnorodności biologicznej ważne. Dlatego też projekt planu wspomaga postępowanie w zakresie ochrony zasobów przyrodniczych, określone w przepisach odrębnych i tym samym może wspomagać

podtrzymanie bioróżnorodności, m.in. poprzez pozostawienie niezabudowanych obszarów o nienaruszonej powierzchni terenu i zbliżonym do naturalnego podłożu gruntowym.

8.7 Oddziaływanie na ludzi

Projekt planu miejscowego będzie wpływał na warunki życia społeczności lokalnej m.in. poprzez wprowadzenie nowej zabudowy. Spowoduje to zagęszczenie zabudowy w obrębie analizowanych obszarów, ale jednocześnie umożliwi obecnym właścicielom nieruchomości oraz potencjalnym nabywcom zagospodarowanie terenu obecnie niezabudowanego. W projekcie wprowadzono szczegółowe parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy, które dają istotne wytyczne do kierunku rozwoju tego terenu.

Ponadto, tego typu inwestycje ze względu na charakter wprowadzonej funkcji, powodują wzrost ruchu komunikacyjnego na obszarze opracowania i w jego sąsiedztwie, co może wpłynąć na jakość życia obecnych mieszkańców sąsiednich obszarów.

8.8 Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu w swoim zakresie będzie miał wpływ na krajobraz, gdyż na terenach niezabudowanych pozwala na zainwestowanie. Są to m.in.: na terenach 1-3MN zapis ustalający lokalizację budynków mieszkalnych jednorodzinnych wolno stojących, na terenach 2 - 7MN/U wolno stojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych i jednego wolno stojącego budynku usługowego na działce budowlanej, wyłącznie z usługami nieuciążliwymi, w tym handlowymi o powierzchni sprzedaży do 100,0 m² lub lokalu usługowego w budynku mieszkalnym jednorodzinnym o powierzchni całkowitej nieprzekraczającej 30% powierzchni całkowitej budynku, wyłącznie z usługami nieuciążliwymi, w tym handlowymi o powierzchni sprzedaży do 100 m², budynków użyteczności publicznej, w tym budynków z usługami handlu o powierzchni sprzedaży do 200 m² na terenie U.

Ze względu na sposób zagospodarowania otoczenia, na charakter i gabaryty istniejącej w sąsiedztwie zabudowy, a także proponowaną funkcję oddziaływanie to nie powinno być znaczące. Projektowane zagospodarowanie powinno wykorzystywać naturalne predyspozycje środowiska, a więc także rzeźbę terenu.

Dla zapewnienia na terenie objętym analizą ładu przestrzennego, projekt planu określa wysokość budynków, intensywność zabudowy, powierzchnię zabudowy. Zaproponowane zagospodarowanie i parametry nie powinny znacząco naruszać charakteru lokalnego krajobrazu.

Dodatkowo projekt planu chroni przed negatywnym oddziaływaniem na krajobraz poprzez m.in. zapisy o konkretnej kolorystyce i pokryciu dachów. Projekt planu dopuszcza lokalizację obiektów małej architektury, sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i telekomunikacyjnych, a także: tablic informacyjnych, rozumianych jako elementy systemu informacji gminnej, turystycznej, przyrodniczej, tablice z nazwami ulic, numerem posesji, z oznaczeniem przyłączy urządzeń

technicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi i systemem oznaczeń przyjętym w gminie, dopuszcza także lokalizację wyłącznie ogrodzeń ażurowych rozumianych jako ogrodzenia, w których udział powierzchni pełnej wynosi nie więcej niż 60 %, z materiałów: ceramicznych, z możliwością pokrycia tynkiem, metalowych i drewnianych, o wysokości do 1,5 m.

Zaproponowane zagospodarowanie powinno pozwolić na wytworzenie uporządkowanej przestrzeni o wysokich wartościach estetycznych.

8.9 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Projekt planu miejscowego nie obejmuje swoim zasięgiem miejsc występowania złóż zasobów naturalnych i nie przewiduje wprowadzania jednostek, które mogłyby ewentualnie kolidować z eksploatacją złóż na terenach sąsiadujących.

8.10 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Dla obszaru opracowania w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej nie podjęto ustaleń.

Przy stosowaniu się do przepisów szczegółowych dotyczących ochrony zabytków, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zabytki.

Ze względu na proponowane zagospodarowanie terenu opracowania nastąpi przyrost dóbr materialnych. Projekt przewiduje wprowadzenie nowych funkcji na analizowanym obszarze. Wraz z wprowadzoną funkcją projekt przewiduje również uzupełnienie obszarów o infrastrukturę techniczną, określa także intensywność zainwestowania działek. Ze względu na powyższe przewiduje się oddziaływanie na dobra materialne, przy czym nie przewiduje się oddziaływania negatywnego.

9. Rozwiązania alternatywne

Możliwości sposobów różnego zagospodarowania terenu opracowania ograniczone zostały w trakcie opracowania Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Śrem, a także w trakcie opracowania obowiązujących obecnie planów miejscowych. W trakcie prac nad planem rozważano alternatywne rozwiązania, proponując między innymi zwiększenie intensywności zabudowy, zwiększenie ilości dróg obsługujących zabudowę. Jednakże ze względu na obowiązujące dokumenty, walory przyrodnicze obszaru opracowania, a także istniejące podziały geodezyjne, zaproponowane zagospodarowanie w opracowywanym projekcie można uznać za optymalne.

10. Zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko

W działaniach szczególnie nacisk położony powinien być na ograniczenie inwestycji mogących mieć negatywny wpływ na środowisko, a także na zadrzewianie, rekultywację gleby oraz wprowadzanie roślinności, ochronę naturalnych walorów przyrodniczych i

krajobrazowych, która pozwoli na zachowanie równowagi przyrodniczej na danym terenie. Zapisy projektu planu miejscowego omówione w rozdziale 8 umożliwiają ograniczenie ewentualnego negatywnego oddziaływania na środowisko istniejącego i projektowanego zagospodarowania.

Jednocześnie realizacja zapisów planu miejscowego nie powinna spowodować negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze obszarów Natura 2000.

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu miejscowego oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Realizacja postanowień planu, a także jego skutków, podlegać będzie pomiarom, ocenom, jak również analizom wpływu na środowisko poszczególnych czynników, które prowadzone będą przez wskazane do tego instytucje. Dla uniknięcia powielania systemów monitoringu znaczącego wpływu na środowisko, dla oceny wpływu planów oraz programów na środowisko możliwe jest wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu (zgodnie z art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r.).

Do zadań instytucji i jednostek takich jak np. Państwowy Instytut Geologiczny, Wojewódzki Inspektorat Sanitarny należy prowadzenie monitoringu poszczególnych elementów środowiska – jakości wód, powietrza, gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych.

Na podstawie opracowań przygotowanych m. in. przez ww. instytucje i w oparciu o pomiary, uzyskane np. w ramach monitoringu poszczególnych elementów środowiska Urząd Gminy może prowadzić regularną ocenę np. wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną i jej zgodność z ustaleniami obowiązującego mpzp.

Głównym efektem realizacji ustaleń planu będą zmiany w zagospodarowaniu analizowanego obszaru. Ze względu na charakter tych zmian, istotnym wydaje się monitorowanie realizacji postanowień dotyczących gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami.

Dodatkowo analiza skutków realizacji zapisów planu miejscowego w zakresie funkcji i sposobu zagospodarowania nastąpi po jego uchwaleniu. Monitorowanie zamierzeń inwestycyjnych odbywać się będzie poprzez analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy (zgodnie z art. 32 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt, burmistrz albo prezydent miasta zobowiązany jest przynajmniej raz w trakcie kadencji przeprowadzić analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy). W zakresie ochrony środowiska prowadzony jest monitoring przez odpowiednie służby, zarówno ochrony środowiska, przyrody czy sanitarne, jak również organy administracji. Należą do nich m. in. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (który przeprowadza coroczną ocenę w ramach monitoringu lokalnego i regionalnego, której podlegają poszczególne

komponenty środowiska przyrodniczego i jego stan), Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jak i wydziały ochrony środowiska urzędu wojewódzkiego, powiatowego oraz gminy Śrem. Wyniki monitoringu stanu środowiska przyrodniczego są publikowane w odpowiednich opracowaniach, takich jak np. Raport o stanie środowiska województwa wielkopolskiego, wydawanym co roku.

Dodatkowo monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego planu w zakresie oddziaływania na środowisko polegać może m. in. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, jak również na kontroli i ocenie zgodności uzupełnienia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego planu.

Wśród komponentów środowiska, które mogą być monitorowane wymienić należy: jakość wody, gleby, klimat lokalny, stan powietrza atmosferycznego oraz klimat akustyczny.

Zatem po dokonaniu odpowiednich analiz i ocen stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o powyższy monitoring oraz inne dostępne wyniki pomiarów i obserwacji, w odstępach rocznych, bądź częstszych w przypadku odnotowania nieprawidłowości możliwe jest kontrolowanie realizacji ustaleń planu.

12. Streszczenie

Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem do przeprowadzania postępowań w sprawie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu, programu. Obowiązek jej sporządzania został określony w ustawie *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*, a także w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Niniejsza prognoza dotyczy oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Psarskie, do którego przystąpiono na podstawie Uchwały Nr 200/XXI/2016 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 28 kwietnia 2016 r.

W granicach opracowania położone są tereny, na których obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

1. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulicy Leśnej we wsi Psarskie – uchwała Nr 76/X/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 1 czerwca 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 31.07.2007 r., Nr 114, poz. 2648),
2. miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru wsi Psarskie – uchwała Nr 108/XIII/07 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 23 sierpnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 15.11.2007 r., Nr 162, poz. 3499).

Analizie i ocenie poddano projekt uchwały Rady Miejskiej w Śremie zawierający

ustalenia realizacyjne, a także rysunek projektu planu w skali 1:1000.

- 1) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolami: 1- 3MN,
- 2) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy usługowej, oznaczone symbolami: 1- 8MN/U,
- 3) teren zabudowy usługowej, oznaczony symbolem: U,
- 4) teren publicznego ciągu pieszego, oznaczony symbolem KDX,
- 5) tereny dróg publicznych dojazdowych, oznaczone symbolami: 1- 10KDD.

We wstępie Prognozy omówiono przedmiot opracowania wraz z jego podstawami formalno-prawnymi, określono cel i zakres merytoryczny, omówiono również metody pracy i materiały źródłowe.

Niniejsza prognoza złożona jest z dwóch części. Pierwsza część stanowi ocenę istniejących uwarunkowań środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem podziału na jego poszczególne elementy: obecne położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu, warunki gruntowe, warunki glebowe, rzeźbę terenu, warunki wodne, szatę roślinną i świat zwierzęcy, klimat lokalny i komfort akustyczny, ludzi, zabytki oraz krajobraz.

Projekt miejscowego planu nie obejmuje swym zasięgiem obszarów chronionych.

Część terenu opracowania i jego otoczenia to tereny zieleni zarówno zagospodarowanej, jak i samoistnej. Częściowo są one zabudowane. W obszarze opracowania oraz okolicy występują: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna (wysokości do dwóch kondygnacji, z dachami zarówno stromymi jak i płaskimi), wielorodzinna (dwu- i trzykondygnacyjna, z dachami zarówno stromymi jak i płaskimi), zabudowa przemysłowa, działalności gospodarczej i handlu, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, jak również lasy, grunty leśne, łąki, wody stojące, grunty orne, sady. Drogi zlokalizowane zarówno na obszarze planu jak i w jego sąsiedztwie są drogami gruntowymi i asfaltowymi. Droga Śrem – Czempin, stanowiąca główną oś komunikacyjną obszaru wsi Psarskie i wsi sąsiednich, do której włączone są drogi obsługujące obszar planu, jest drogą asfaltową.

Druga część odnosi się do konkretnych zapisów projektu planu w kontekście ich zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska, jak również ich oddziaływania na poszczególne komponenty. Poruszone w tej części zagadnienia to również m.in. cel opracowania projektu, jego ustalenia i ich powiązanie z innymi dokumentami wraz ze sposobem realizacji celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i krajowym. W części tej omówiono także potencjalne skutki, które mogą pojawić się w przypadku braku realizacji ustaleń niniejszego projektu planu, zapisy zawarte w ustawach istotne z punktu widzenia projektu planu, problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu planu.

Prognoza wykazuje, iż zapisy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów położonych we wsi Psarskie nie powinny spowodować realizacji

inwestycji wpływających w znacznym stopniu negatywnie na środowisko na analizowanym obszarze oraz w jego otoczeniu. Ponadto intencją stworzenia zapisów planu miejscowego była możliwość zagospodarowania obszarów wcześniej niezabudowanych z wprowadzeniem dla nich zapisów dot. ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi standardami i dostosowanie treści planu do obowiązujących w tym zakresie regulacji prawnych.

Przedstawiono, iż wskaźniki intensywności zabudowy powinny zapewnić pozostawienie niezabudowanych obszarów o nienaruszonej powierzchni terenu i zbliżonym do naturalnego podłożu gruntowym, a także iż w wyniku wprowadzonego zapisami projektu planu zainwestowania warunki podłoża na przedmiotowym obszarze mogą ulec zmianom. Zwrócono również uwagę, iż ściśle przestrzeganie zapisów dotyczących warunków wodnych, wraz z przestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa, pozwolą ograniczyć pogorszenie stanu wód gruntowych spowodowane potencjalnymi zanieczyszczeniami. Realizacja projektowanej zabudowy zgodnej z projektem planu oraz wprowadzone przeznaczenie terenu na obszarze opracowania nie powinno spowodować negatywnego transgranicznego oddziaływania na stan środowiska, jak również nie powinno wpłynąć znacząco na zmianę warunków klimatu akustycznego oraz na stan higieny atmosfery. Realizacja ustaleń planu będzie miała natomiast wpływ na krajobraz, gdyż tereny analizowane są w większości niezagospodarowane. W Prognozie wskazano również, iż realizacja ustaleń projektu planu, poprzez wprowadzenie nowej zabudowy, może wpływać na warunki życia społeczności lokalnej.

W prognozie odniesiono się m. in. do zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, o ochronie przyrody, Prawo wodne oraz przytoczono konkretne zapisy projektu planu, spełniające wymogi wynikające z tych ustaw. Dotyczą one m.in. gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi, gospodarki odpadami, zagospodarowania ścieków. Parametry wprowadzanej zabudowy i intensywność zagospodarowania terenu jest dostosowana do istniejącej zabudowy oraz obowiązujących na terenie gminy przepisów, w tym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto, oprócz informacji o oddziaływaniu – bądź jego braku – zapisów projektu planu na środowisko w zależności od analizowanego elementu, w prognozie zawarto informację m. in. o braku oddziaływania transgranicznego w trakcie realizacji zapisów projektu planu, a także o metodach monitoringu i częstotliwości jego przeprowadzania.